

Katedra speciální pedagogiky Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova

Okruhy ke státní bakalářské zkoušce:

Speciální pedagogika znevýhodněného člověka s řečovým postižením

1. *Logopedie jako vědní disciplína, její postavení v systému věd, předmět vědního oboru. Logopedie - studijní obor. Vztah logopedie k jiným vědním oborům. Historie logopedie.*
2. *Komunikace jako základní lidská forma dorozumívání. Význam komunikace v životě člověka. Komunikace verbální, neverbální. Komunikační proces a jeho etapy.*
3. *Logoped - kvalifikační a osobnostní předpoklady. Činnost logopeda. Vymezení pojmu logopedická intervence. Systém péče o osoby s narušenou komunikační schopností u nás i v zahraničí. Platná legislativa v poskytování logopedické intervence.*
4. *Fyziologie řeči. Faktory, ovlivňující mluvní proces. Anatomie a fyziologie mluvních orgánů – ústrojí respirační, fonační a artikulační.*
5. *Ontogeneze řeči, stádia vývoje dětské řeči, předřečové období, období vlastního vývoje řeči. Jazykové roviny.*
6. *Pojetí normy a patologie v logopedii. Narušená komunikační schopnost, vymezení pojmu, dělení.*
7. *Systém školských zařízení pro děti a žáky s NKS. Integrace žáků s NKS.*
8. *Systém poskytování logopedické intervence v rezortu zdravotnictví.*
9. *Logopedická prevence (primární, sekundární, terciární).*
10. *Narušení artikulace: dyslalie - terminologie, etiologie, dělení, logopedická intervence. Dysartrie - etiologie, symptomatologie, logopedická intervence.*
11. *Narušení zvuku řeči - rinolalie, velofaryngální dysfunkce, palatolalie. Terminologie, etiologie, symptomatologie, logopedická intervence.*
12. *Narušený vývoj řeči (opožděný vývoj řeči, specificky narušený vývoj řeči - etiologie, symptomatologie, diagnostika, diferenciální diagnostika. Přístupy k dětem a žákům s narušeným vývojem řeči).*
13. *Narušení fluence řeči - koktavost, brebtavost (terminologie, etiologie, symptomatologie. Diagnostické a terapeutické přístupy).*

14. *Poruchy řeči v sociální interakci (mutismus, elektivní mutismus - terminologie, etiologie, symptomatologie. Logopedická intervence v rámci komplexního přístupu k osobám s tímto druhem NKS).*
15. *Symptomatické poruchy řeči (terminologie, etiologie). Symptomatické poruchy řeči u tělesně, mentálně a zrakově postižených osob).*
16. *Neurogení poruchy řeči, získané v průběhu života - afázie, dysartrie (terminologie, etiologie, symptomatologie). Zajištění logopedické intervence.*
17. *Poradenství pro rodinu a děti s NKS, poradenství pro dospělé osoby s NKS (školské poradenské orgány, poradenství ve zdravotnictví, v sociální oblasti). Nestatní organizace, občanská sdružení.*

Literatura

- ALLEN, K. E., MAROTZ, L. R. *Přehled vývoje dítěte od prenatálního období do 8 let.* Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-614-4.
- BUBENÍČKOVÁ, M., KUTÁLKOVÁ, D. *Koktavost – metodika reedukace.* Praha: Septima, 2001. ISBN 80-7216-145-8.
- BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Rozvoj komunikačních kompetencí u dětí předškolního věku.* Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4454-8.
- DOHERTY – SNEDDON, G. *Neverbální komunikace dětí.* Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-043-7.
- DVOŘÁK, J. *Logopedický slovník.* Žďár n. Sázavou: Logopedické centrum, 1998. ISBN 80-902536-2-8.
- JANOVCOVÁ, Z. *Alternativní a augmentativní komunikace.* Brno: Masarykova univerzita, 2003. ISBN 978-80-210-5186-7.
- KÁBELE, F. Rozvíjení řeči u dětí s DMO. In: STEHLÍK, A. *Dítě s DMO v rodině.* Praha: Avicenum, 1977. ISBN 08-033-77.
- KITTEL, A. *Myofunkční terapie.* Praha: Grada, 1999. ISBN 80-7169-619-6.
- KLENKOVÁ, J. *Možnosti stimulace preverbálních a verbálních schopností vývojově opožděných dětí.* Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-91-5.
- KLENKOVÁ, J., KOLBÁBKOVÁ, H. *Diagnostika předškoláka – správný vývoj řeči dítěte.* Brno: MC nakladatelství, 2002. ISBN 859-40-4225-026-1.
- KLENKOVÁ, J. *Logopedie.* Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1110-2.
- KRAUS, J. a kol. *Dětská mozková obrna.* Praha: Grada, 2005. ISBN 80-2471018-8.
- KUTÁLKOVÁ, D. *Opožděný vývoj řeči, dysfázie: metodika reedukace.* Praha: Septima, 2002. ISBN 978-80-7216-349-6.

- KUTÁLKOVÁ, D. *Průvodce vývojem dětské řeči*. Praha: Galén, 2009. ISBN 978-80-7262-598-7.
- KUTÁLKOVÁ, D. *Budu správně mluvit. Chodíme na logopedii*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3687-7.
- LECHTA, V. *Logopedické repetitorium*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelství, 1990. ISBN 80-08-00447-9.
- LECHTA, V. *Koktavost*. Praha: Portál, 2004. ISBN 978-80-7367-643-8.
- LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-433-5.
- MIKULAJOVÁ, M., RAFAJDUSOVÁ, I. *Vývinová dysfázia. Špecifický narušený vývin reči*. Bratislava: Marína Mikulajová, Iris Rafajdusová, 1993. ISBN 80-900445-0-6.
- NEUBAUER, K. a kol. *Neurogenní poruchy komunikace u dospělých*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-159-4.
- PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Čtení o koktavosti*. Praha: Portál, 1994. ISBN 80-7178-003-0.
- PRŮCHA, J. *Dětská řeč a komunikace. Poznatky vývojové psycholingvistiky*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3603-7.
- ŠKODOVÁ, E., JEDLIČKA, I. a kol. *Klinická logopedie*. Praha: Portál, 2003. ISBN 978-80-7178-546-0.
- TEGZE, O. *Neverbální komunikace*. Praha: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-429-X.
- VOHRADNÍK, M. *Poruchy řečové komunikace u velofaryngeální insuficience*. Dolní Břežany: Scriptorium, 2001. ISBN 80-86197-24-7.
- Legislativa vztahující se k zajištění logopedické intervence.